

Śp. Zbigniew Tadeusz Parwicz

Zbigniew Parwicz (1915-1988)

Parwicz Zbigniew Tadeusz, właściwe nazwisko Pająk, pseud. "Harat", "Tramp", "Zew" (1915-1988), lekarz, akowiec, więzień okresu stalinowskiego. Urodził się 12 X w Oświęcimiu, ojciec Wiktor był urzędnikiem kolejowym, matka Elżbieta z d. Karasińska. Uczył się w Miejskim Gimnazjum Męskim im. Mikołaja Kopernika w Katowicach, matura 13 VI 1935. Wstąpił do Zawodowej Szkoły Podchorążych Piechoty w Ostrowie-Komorowie, ukończył ją w 1938 w stopniu podporucznika. Przydzielono go do 71. pp w Zambrowie jako d-cę plutonu i wykładowcę na kursie dywizyjnym 18. Dywizji Piechoty. W VI 1939 przydzielony do oddz. saperów i skierowany do budowy fortyfikacji nad Narwią w okolicach Łomży. W kampanii wrześniowej 1939 jako d-ca kompanii w grupie "Narew", trzykrotnie lekko ranny i kontuzjowany (7 IX, 12 IX, 17 IX). Za zniszczenie gniazda karabinów maszynowych w bitwie pod Łętownicą i poderwanie żołnierzy do ataku i przerwanie pierścienia okrążenia został odznaczony Krzyżem Virtuti Militari V kl. Po rozbiciu 18. DP przedostał się do Warszawy, działał w ZWZ - AK, pseud. "Harat", "Tramp". Aresztowany w Warszawie przez gestapo uciekł z więzienia przy ul. Daniłowiczowskiej, ukrywał się pod przybranym nazwiskiem Zbigniew Parwicz. Opuścił Warszawę i na Lubelszczyźnie oraz w przemyskim walczył w oddz. partyzanckich AK, pseud. "Zew". Tu trzykrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych (1940, 1942, 1944) i srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami. Brał udział w akcji "Burza" (VII 1944), zakończonej X 1944 w Jasienicy Rosielnej po wkroczeniu Armii Czerwonej. W połowie XI 1944 zgłosił się do Ludowego Wojska Polskiego w Rzeszowie i do IX 1945 był d-cą 2. kompanii I batalionu 3. Oficerskiej Szkoły Piechoty w stopniu porucznika (II Armia LWP). Brał udział w działaniach likwidacyjnych resztek oddziałów SS, gestapo i Wehrmachtu w lasach spalskich. Zdemobilizowany z powodu złego stanu zdrowia 7 IX 1945 w Inowrocławiu, dokąd przeniesiono Szkołę z Tomaszowa Lubelskiego. Za walkę w konspiracji odznaczony medalami Za Odrę, Nysę i Bałtyk, Zwycięstwo i Wolność, Za Warszawę, radzieckim Za Pobjedę nad Germanią. 20 IX 1945 wstąpił do Milicji Obywatelskiej, został d-cą kompanii w Centrum Wyszkożenia MO w Słupsku, ale już 16 XI 1945 Komendant Główny wydal go z MO. Podjął pracę jako zaopatrzeniowiec w Pow. Spółdzielni Spożywców w Słupsku, potem był referentem WF w Powiatowym Urzędzie WF i PW w Wałbrzychu, 1 VI 1947 przeniesiono go do Wrocławia na stanowisko inspektora WF w Wojewódzkim Urzędzie WF i PW. 13 VI 1947 wojewoda wrocławski zezwolił mu na zmianę nazwiska rodzowego Pająk na nazwisko Parwicz.

Aresztowany 11 VIII 1947 pod trzema zarzutami: udziału w transportowaniu Żydów do getta w Wysznicach, udziału w nielegalnym związku w celu obalenia ustroju demokratycznego Państwa Polskiego... oraz sprzedaży w Warszawie nieznannej osobie 10 dolarów amerykańskich. Za czyny te został skazany 30 I 1950 na karę śmierci zamienioną na 15 lat więzienia. Orzekł Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie w składzie: przewodniczący ppłk. Aleksander Warecki, ławnicy por. Stanisław Iwan i por. Zenon Król, prokurator mjr Feliks Aspis, bez udziału obrońców, protokolant ppor. Stanisław Gutaker. Najwyższy Sąd Wojskowy 9 III 1950 wyrok podtrzymał. Był to tzw. proces "odpryskowy" głośnej sprawy generała brygady Augusta Emila Fieldorfa (spokrewnionego z Parwiczem), który został skazany na śmierć i wyrok wykonano (1952). We Wronkach gdzie odsiadywał karę, od połowy 1952 pełnił obowiązki lekarza więziennego, starał się pomagać współwięźniom. Kolejna amnestia spowodowała zmniejszenie kary do 10 lat (15 V 1956), ale już wcześniej, bo 15 II 1955 ze względu na zły stan zdrowia (nadciśnienie tętnicze, gruźlica, choroba wrzodowa, niedowidzenie lewego oka po urazie czaszki) został zwolniony z więzienia (na 1 rok). I dopiero 7 VIII 1958 wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Warszawie został uniewinniony ze wszystkich zarzuconych mu czynów. W czasie okupacji studiował medycynę na tajnym Uniwersytecie Ziemi Zachodnich i zaliczył trzy lata studiów. We Wrocławiu podjął studia na Wydziale Lekarskim - Studium WF, ale ostatecznie 27 VI 1957 został przyjęty na III rok studiów lekarskich na Akademii Medycznej w Gdańsku; dyplom lekarski "z wyróżnieniem" 5 II 1962. Mimo choroby i studiów cały czas pracował: jako p.o. lekarza w Szpitalu Przeciwgruźliczym w Pelplinie (1 V - 31 X 1955), potem jako pielęgniarz w Obwodowej Przychodni Lekarskiej w Gdańsku (do XII 1957), następnie (I 1958 - II 1961) jako p.o. lekarza w Wojewódzkiej Przychodni Higieny Szkolnej i Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Gdańsku. Od II 1962 pracował już jako lekarz, kolejno w Okręgowym Zarządzie Lasów Państwowych, DOKP, Poradni Przeciwgruźliczej i Pogotowiu Ratunkowym w Gdańsku. W 1964 podjął pracę w Zjednoczeniu Uzdrowisk Polskich: Połczyn Zdrój i Kamień Pomorski jako kierownik Ośrodka Naukowego Rehabilitacji, Przerzeczyn Zdrój jako dyrektor sanatorium. Od 1972 kierował Zakładem Rehabilitacji w Zagłębiu Miedziowym w Lubinie. Od 1978 do przejścia na emeryturę w 1980 był kierownikiem Wojewódzkiej Poradni Rehabilitacyjnej Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego im. Przemysła II w Kaliszu. Za pracę zawodową odznaczony Krzyżem Polonia Restituta (1976). Członek Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego 1978-1988. Zmarł 10 VI 1988 w Kaliszu w wieku 72 lat, pochowany w Goliszewie p. Kaliszem. Żona Wiesława z d. Pelc-Bobińska, syn Adam.

Źródła: Archiwum KTL; Fieldorf M. i Zachuta L., Wspólna sprawa, *Zesz. Hist. WIN-u*, 1998; Własnoręczny zyciorys P. (u autora).

Cześć Jego pamięci!